

ANNE ŞEFKATİ VE ALLAH'IN MERHAMETİ

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

El-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben müberaken fîh. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, Muhammedini'l-Mustafa ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'dü:

Fe-kâle Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem.

أَتَرُونَ هَذِهِ رَحِيمَةً بِوَالِدِهَا؟ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ اللَّهُ أَرْحَمُ
بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ هَذِهِ بِوَالِدِهَا

E-teravne hâzihî rahîmeten bi-veledihâ vellezî nefsi bi-yedihî lallâhu erhamü bi'l-mü'minîne min hâzihî bi-veledihâ.

Peygamber sallallahu aleyhi vessellem buyurmuş ki;

E-teravne hâzihî rahîmeten bi-veledihâ.

Şu kadını görüyor musunuz?

Nasıl merhametli, şefkatli evladına karşı?

Nasıl bağrına bastı, nasıl emziriyor, ne kadar böyle öpüyor, kokluyor, görüyor musunuz ne kadar seviyor evladını?

Şu kadın. Görüyorlar tabi. Gözünün önünde bir sahne bu. Esirlerden sanıyorum bir kabile gelmiş. O kabilede yollarda tabi esir nakli bu, ayrı düşmüşler. Kafile meydana getirildiği zaman, bu taraftaki kadınlardan bir tanesi koşturmuş öbür taraftaki yavrusuna, onu almış bağrına basmış, öpmüş, koklamış, merhamet tabi, şefkat anne sevgisi, evladıyla kavuşmanın sevinci var.

Demiş ki peygamber efendimiz:

Peygamber efendimiz bak yavrusuna nasıl merhametli bu kadın görüyor musunuz?

Görüyoruz.

Lallâhu Allah kelimesinin başına gelmiş. *Vellezî nefsî bi-yedihî*. Yani canım kudreti elinde olan Allaha yemin olsun ki. Nefsim elinde olana yemin olsun ki. *Lallâhu*. Hiç şüphe yok ki Allah. *Erhamü bi'l-mü'minîne*. Müminlere çok daha şefkatli merhametlidir.

Min hâzihî bi-veledihâ. Bu kadının bu çocuğuna sevgisinden, merhametinden, şefkâtinden çok daha merhametlidir. Allah müminleri sever. Müminleri o kadının o evladını sevdiğinden çok çok daha fazla sever. Çok daha fazla onları korumaya, ateşe atmamaya, onları sevindirmeye çok daha fazladır. Cenâb-ı Mevlâ'nın merhameti.

Buna rağmen tabi şirk koşanları, kâfir olanları Allah'tan gayriye tapınanları, ya da Allah'a tapınırken Allah'a şerîk koşanları, kızı var, oğlu var Allah'ın, bu onun timsalidir vs. filan onları merhamet etmiyor, onları en şiddetli azapla azaplandırarak.

Onun için en önemli şey, insanların her işi bırakıp da ilk başta üzerinde duracakları en önemli konu, yaratılanlarının birliğini, tek olduğunu, şeriki nazir olmadığını.

وَالْهُكْمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

Ve ilâhüküm ilâhün vâhidün lâ ilâhe illâ hüve'r-rahmânü'r-rahîm. (2/Bakara 163.)

Ondan başka hiçbir ilah mâbud olmadığını, başka şeylere tapmanın çok yanlış olduğunu, çok büyük zulüm, çok büyük haksızlık,

çok büyük yanlışlık olduğunu düşünüp toparlaması lazım. Milyarlar vererek mabetler yapıyorlar, milyarlar vererek putlar dikiyorlar, yontuyorlar. Heykeller tunçtan bilmem maddeden. Trilyonlar harcıyorlar. Hâlbuki orada, vatandaşları açlıktan ölüyor, sefaletten kırılıyor.

Kaç milyar dolar harcamışlar, Wollongong'daki mabet için?

Paraları topluyorlar, veriyor öteki şaşkınlarda. Onlar da burada yapıyorlar. Çok acayip işler. En önemli şey, doğru inanç.

a. Allah Resulünün (SAV) On Tavsiyesi

Bu yeni okuyacağım hadîs-i şerîfte de efendimiz buyuruyor ki;

إِتَّقِ اللَّهَ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ وَآتِ الزَّكَاةَ وَحُجِّ النَّبِيَّةَ وَاعْتَمِرْ وَبِرِّ وَالِدَيْكَ
وَاصِلٌ رَحِمَكَ وَأَقْرِ الضَّيْفَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَزُلْ
مَعَ الْحَقِّ حَيْثُ زَالَ

İttekılillahe ve ekımı's-salâte ve âti'z-zekâte ve hücce'l-beyte ve'temir ve berravâlideyke ve sıl rahimeke ve ekri'd-dayfe (ve'k-ri'd-dayfe olsa daha iyi) ve'mur bi'l-ma'rûfi ve'n-he 'ani'l-münkeri ve zül me'a'l-hakkı haysü zâle.

Taberânî rivayet etmiş bu hadîs-i şerifi.

Efendimiz on tane emir, tavsiyede bulunuyor. Bu on tavsiyeden birincisi;

İttekillahe. Allah'tan kork. Aslında ittekı, sakın demek, kendini korun, gelecek tehlikeye karşı kendini kolla demek. Allah'tan sakınmak. Neden?

Allah'ın sevmediği işi yaparsan Allah cezalandırır. Tehlikelerin en büyüğü, Allah'ın cezasıdır, gazabı, ateşi. Onun için Allah'tan ittekı deniliyor. Allah'tan sakın, kendini kolla kendini ki, gazabına uğrayamasın demek. Allah'tan kork. Bu Allah'tan korkmak, sakınmak, kollamak kendisini, günahlara, haramlara düşmemek en önemli işidir Müslümanın. En önemli iş budur. Önce Allah'tan korkacak. Yapacağı işi, Allah'ın rızasına uygun olup olmadığına bakacak ve yapmayacak. İlk iş bu.

İkinci emri Peygamber efendimizin bu hadîs-i şerîfte;

Ve ekımi's-salâte. Namazı kıl. Allahu Teâlâ hazretleri bize günde beş defa huzuruna gelip ibadet etmeyi emretmiş. Bu namazı kılacak, farz, önemli bir ibadet. Günde beş defa Cenâb-ı Mevlâ'nın divanına varacak, huzuruna girecek, önünde ibadetini yapacak.

Üçüncüsü.

Ve âti'z-zekâte. Zekâtı ver. Zekât da Müslümanın topluma yönelik görevi. Toplumdaki muhtaçlara parasından bir miktar vermesi lazım her zenginin.

Nedir bu miktar?

Hepsi belirli. Altından, gümüşten, deven, koyundan, ziraat mahsulünden, meyveden, ne kadar verileceği hepsi, zekât.

Öşür.

Sulanan araziden ne kadar verecek, sulanmayan araziden ne kadar verilecek?

Hepsi belli. Bu verilecek.

Peygamber efendimiz zekâtı toplattırırdı. Zekâtı toplayanlara zekât amiri denilirdi. Zekât işiyle vazifeli, amele demek yani. Zekât amiri vazifeli. Paraları toplar getirtirdi. Topluma harcatırdı. Toplanan paralar, topluma harcansa, toplumlar ihyâ olur, ihyâ olur, ihyâ olur. Büyük, çok büyük paralar, çok yanlış yerlere harcanıyor.

Ve hücce'l-beyte ve'temir. Bir de Beytullah'ı hacceyle, ziyaret eyle. *Ve'temir.* Veyahut umre yap. Yani hac zamanında hac yap.

Hac mevsiminin dışındaki zamanlarda da umre yap. Veya hacca gittiği zaman hem hac, hem umre yap. Bunu da emrediyor.

Dört.

Ve berra vâlideyke. Ana, babana, iyi evlatlık yap. Bu da çok önemli.

Anne, babasına hizmet etmek, ihtiyarlığında onu rahat ettirmek veya gençliğinde neyse, genç de olsa babası yirmi iki yaşında da olsa, otuz yaşına geldiği zaman evladı on yaşına gelir, o zaman bile itaat edecek tabi. Babasına saygı gösterecek. Hatta büyük abi bile baba makamında, saygı görecek. Ayakkabısını masaya dayayıp da ismiyle hitap etmek yok babaya. Yaslanıyor masaya da ayağını bacak bacak üstüne atıp şey yapıyor, ne kalkmak, ne şey yapmak. Babasına John diyor, merhaba diyor, hoş geldin diyor, bilmem ne diyor. Benim aklım gidiyor geliyor, donup kalıyorum ben. Böyle baba otur demeyince, oturulmaz, el pençe divan durulur, hürmet edilir. Anaya hürmet edilir. Ne anayı dinleyen var, ne babayı dinleyen var. Ne Müslümanlarda, ne başkalarında, İslam da öyle değil.

İslam da evlat, anne babaya son derece saygılı, itaatli olacak. Ama yanlış yola sevk etmeye çalışırsa, o zaman değil. Çünkü asıl itaat, Allah'a. Allah'ın emri olduğundan ana babaya itaat ediyor.

“Gel benimle put haneye”.

Gelmem.

Öyle şey yok.

“E Ben senin babanıam.”

Babamsın. Ama Allah puta tapmayın dedi.

“İç bakalım şu içkiyi”

Olmaz.

“İşi değiştirelim. Lokantaya içki koyalım”

Olmaz.

Allah'ın yasakladığı şey yapılmaz, emrettiği şey bırakılmaz. Ana babaya itaat, hatta her büyüğe, herhangi bir mevki makam sahibine itaat, Allah'ın emrine uygun emrettiği takdirdedir. Allah'a emrine aykırı, isyan olacak bir şeyi emrine ettiği zaman itaat yoktur. Günahtır. Yasaktır.

Lâ tâ'ate li-mahlûkin fiâ ma'siyeti'l-hâlık.

Allah'a isyanda, birisine, Allah'ı isyanı emretti, itaat olmaz. İtaat olursa günah olur. Parti başkanı olmaz, öğretmen olmaz, müdür olmaz.

Bizim fakültede, profesör giriyor.

“Ben sizin babanız sayılıyorum, hocanızım, açın bakalım kızlar başınızı.”

Açmam.

Neden?

Allahu Teâlâ hazretleri, kıyafetin nasıl olması gerektiğini, Kur'an-ı Kerîm de buyurmuş;

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ
يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ

Yâ eyyühe'n-nebiyyü kul li-ezvâcike ve ebenâtike venisâi'l-mü'minîne yüdnîne 'aleyhinne min celâbihinbe. 33/Ahzab 59).

Çarşafalarını alsınlar, tepeden tırnağa örtünsünler diye emir var.

“Ben sizin babanız sayılıyorum.”

Şimdi hocanın muhterem olması ayrı iş, baba sayılması ayrı iş. Hocasıyla evlenen talebeler yok mu?

Babasıyla evleniliyor mu?

Nerden babası sayılırmış.

Talebesini ayartan hocalar yok mu?

Hocasına âşık olan kızlar yok mu, üniversitede?

Ben kaç tane biliyorum. Benim sınıf arkadaşım hocasıyla evlendi. Hem de kaç yaş büyük. Üniversitede, aynı derse girdiğimiz sınıf arkadaşım, selvi boylu bir kimseydi. Böyle babanız sayılırım. Böyle sayılmak mayılmak yok. Hocalık ayrı, babalık ayrı. Babalığın ahkâmı ayrı, hocalığın ahkâmı ayrı.

Haydi, bakalım başınızı açın, cici cici, göreyim sizi itaat edin. Böyle şey yok.

İmam hatipte gelmiş, açın başlarınızı diyor. Arkadan kalkmış bizim kız, açmam, olmaz demiş. Cici cici başınızı açın. Siz hanım kızlarısınız. Sen de efendi hoca ol. Senin öyle bir şey demeye hakkın yok ki.

Sonra.

Ve sıl rahimeke. Ana babaya itaatten sonra, akrabana bağlantını, ilgini, kayırmanı, gözetmeni devam ettir. Akrabalık bağlarını canlı tut. Sevgini, saygını muhafaza et. Onlara gerekirse maddi yönden de yardımcı ol.

Ve ekri'd-dayfe. Misafir geldi mi, misafire de layık olan ikramı yap. Yani yeme içme babında. Şimdi çölde gidiyor adam. Akşam oldu, suyu bitti, torbasında hurması kalmadı, bir köye geldi.

Ne olacak?

Dükkân yok, kasap yok, bakkal yok, fırın yok.

Ne olacak?

Aç mı kalacak?

Bir misafire verilmesi gerekeni alın diyor Peygamber efendim. Vermezlerse bile.

Ha demek ki, hayat, can önemli. Adam ölsün mü? Başkasının malı alınmaz diye?

O mal başkasının değil ki, Allah'ın malı. Allah vermiş ona. O'da ona verecek. Misafirin hakkı var.

Vermem. Vermezsen yılan sokar seni.

Sahabeden birkaç kişi gittiler böyle bir yerde, yolda bir oba gördüler, bedevi ovası, yanaştılar. Çadırlar bir kabile artık. Dediler ki; yolcuyuz, yardımcı olun bize. Mübarek insanlar, sahâbe bunlar. Allah'ın sevgili kulları. Peygamber efendimizin asabından yani.

Yok dediler. Ne barındırdılar, ne misafir ettiler, ne bir şey ikram ettiler. Bunlar kumlara yattı. İçeri de almadılar, kumlara yattı. Biraz sonra içerden bir feryadı figan, bir bağırışma çığırışma, şöyle yüzünü örterek bir cariye geldi, kadın geldi.

Bunlara dedi:

“İçinizde hekimlikten anlayan var mı?”

Kabile reisini zehirli yılan soktu, ölecek dedi.

“Zehire tedavi, çaresi bilen var mı?” ”
Adam gidecek, ölecek.”

Bir tanesi kalktı. Ben biliyorum. Gitti Fâtîha'yı okumuş, mübarek ağzıyla mübarek Fâtîha suresini okumuş, zehir durmuş ve ölümden kurtulmuş. Çünkü sahabe-i kiram bunlar, evliya bunlar, Allah'ın mübarek kulları. Fâtîh'a da Allah'ın şifası. Artık ikram ikram

haa daha evvel aklınız neredeydi? İlk başta niye yapmadınız? Allah işte böyle yılanı sokturtturur, canınızı yaktırtır, burnunuza getirir. Ondan sonra da kuzu kuzu ikramı yaparsınız. Neler neler ikram etmişler canı kurtuldu diye. Ondan sonra ama o mübarek de üzölmüş. Yahu demiş Kur'an okuduk, maddiyete kavuştuk, yani Kur'an'ı doğru mu yaptık eğri mi yaptık, dokunmayın bu ikramlara hediyelere. Gelmişler Peygamber efendimize anlatmışlar. Demiş bir mahzuru yok bu durumda. Siz Kur'an'ı Kerîm'i satmadınız, sömürmediniz, Kur'an ticareti yapmadınız. Olayların gelişmesi tabi ben de yerim verin demiş, helal olduğunu beyan eylemiş.

Demek ki misafire ikram da bir şart. Ölecek mi adam? Yapacaksın ikramı.

Sonra.

Ve'mur bi'l-ma'rûfi. Dinin güzel saydığı, aklın güzel şey saydığı şeyi emret. Yaptır çoluk çocuğuna, etrafına, gücünün yettiği kadar, mevki makamın yettiği kadar. Emr'i mâruf yap.

Hepimizin iyiliği yapması ve yaptırmaya çalışması lazım. Hepimizin çevremizde gücümüzün yettiği, borumuzun öttüğü yerde, burada benim borum öter, burası benim hâkimiyetim altında, her horuz kendi çöplüğünde öter, burası da benim mıntıkam. Tamam, o zaman sen orada emr'i mâruf yapacaksın. Sözün dinleniyor. Hatta senin borunun ötmediği yerde bile nasihat olarak yapacaksın. Kardeşim siz böyle yapıyorsunuz, günahdır, ayıptır, öyle yapmayın, şöyle yapın, şöyle yaparsanız sevaptır diye söyleyecek. Emr'i mâruf.

Sonra.

Ve'n-he 'ani'l-münkeri. Kötülükten de men edecek. Kötülüğü de yaptırmayacak. Ne yapıyorsunuz ya, yapmayın onu diyecek. Yaptırmayacak. Yaptırtmamaya gücü yetiyorsa yaptırmayacak. Pazısı kuvvetliyse, efeyse, ağaysa yaptırmayacak. O kadar güçlü kuvvetli değil, karşıdaki adamlar kalabalıksa, söyleyecek, yapmayın, etmeyin, günahdır diye engellemeye çalışacak. Ona da gücü yetmiyorsa;

“Ya Rabbi! Sen bu zalimlerle beni aynı kefeye koyma. Ben bunların yaptıklarından razı değilim. Gücüm yok. Çeviremiyorum bunları,

döndürtemiyorum bunları. Söylüyorum laf anlamıyorlar. Aman Ya Rabbi! Diye Allah'a sığınacak.” Dokuzuncusu bu.

Bu onuncusu. *Ve zül me'a'l-hakkı haysü zâle.*

Hak nerede ise, hakkın peşinden git. Hakla beraber ol. Haktan yana ol. Kim haklıysa dobra dobra kardeşimsen haklısın ben senin yanındayım de. Bu da işte Müslümanın ahlâkı. Haktan yana olmak. Şöyle bir bakacak manzaraya, olayı şöyle bir inceleyecek. Kardeşim sen haksızsın, bu haklı. Haklının yanında yer alacak hemen. *Ve zül me'a'l-hakkı haysü zâle.*

Sonra kendisine hak söylendiği zaman, kendisi hakkın yanına gelecek. Yanlış yapıyorsa bırakacak. Hakkı kabul edecek. O da önemli. Bazısına söylüyorsun, kıpkırmızı kesiyor, yapmıyor, yapmıyor senin söylediğini. Öyle olmayacak.

Bu on tane emri toplamış, bu hadîs-i şerîfte toplamış efendimiz.

Ve üçüncü hadîs-i şerîf.

b. Allah'ın Resulünden Adalet Dersi

إِتَّقُوا اللَّهَ وَاعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ كَمَا تُحِبُّونَ أَنْ يَبْرُوكُمْ

*İttekullahe va'dilû beyne evlâdiküm.
Kemâ tuhibbûne en yeberrûküm.*

Efendimiz buyurmuş ki;

İttekullahe. Allah'tan sakının. Korkun. Azabından, gazabından korunun. Korkun.

Va'dilû. Adalet eyleyin, hakkaniyetli davranın. *Beyne evlâdiküm.* Evlatlarınızın arasında.

Yani başka bir rivayette de şu ifadeyle söylemiş efendimiz, Allah'tan korkun, evlatlarınızın arasında adaletli, eşit davranın.

Kemâ tuhibbûne en yeberruküm.

Onların size itaatli olmasını nasıl seviyorsanız, siz de onların seveceği gibi adaletli davranın. Onların size itaatli olmasını istiyorsunuz ama sen de eşit davran. Birisini sevip ötekisini dövmek. Bir arkadaşın hanımı açıkça söylemiş bizim hanıma, ben de şaşırdım. Ben demiş çocuklarımdan şunu severim, ötekileri sevmem demiş. Açıkça. Olmaz. Eşit davranacak. Gerçi sevgi insanın elinde olan bir şey. İtaat edeni sever. Söz dinleyeni sever. İsyan edene kızar ama adaletli davranacak, eşit davranacak,

eşitsizlik yapmayacak. Bazen duyuyoruz mirasta filan, birisini kayırıyor, ötekisini üzüyor. Sevgide saygıda vs. de farklılıklar olabiliyor. Adaletli davranmazsa, o zaman, tabi ahirette onun hesabı var. Sorguya suala maruz olur.

Allah her işimizi adaletle yapmayı nasip etsin.

El Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

